

Doe mee!

Vervolg Ecopolis-Vlaanderen

Wat wij voorstellen:

Een vervolg op het toekomstgerichte project Ecopolis-Vlaanderen:

- Advies en trajectbegeleiding voor wijk- en stadsontwikkelingsprojecten met hoge ambitieniveaus, door hooggekwalificeerde experts.
- Klankbordgroepen en ervaringsuitwisseling tussen deelnemende lokale besturen, studiebureaus, opdrachtgevers, experts.
- Excursies, terreinbezoeken, infodagen en lezingen door binnen- en buitenlandse experts en ervaringsdeskundigen.

Enkel indien voldoende gemeenten of projecten inschrijven en co-financieren, kunnen we het vervolgproject uitvoeren.

Waarom?

Tot december 2009 loopt het project 'Ecopolis-Vlaanderen', dat startte in januari 2008. Ecopolis-Vlaanderen wordt als project van DuLoMi (Duurzaam Lokaal Milieubeleid) grotendeels door de Vlaamse Overheid gefinancierd. De deelnemende lokale besturen, intercommunales en het Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg co-financieren.

Gedurende de looptijd van dit project heeft VIBE vzw concrete stedenbouwkundige projecten begeleid samen met een dozijn ervaren experts. In het project ontwikkelden we ook praktisch bruikbare en illustratieve instrumenten, namelijk een 'doe-wijzer', het 'Geïllustreerd handboek duurzame stedenbouw' en de website www.ecopolisvlaanderen.be. Op de website vindt u een blik op de ideale stad, inspiratie uit goede voorbeelden en concrete tips. Het boek en de doe-wijzer kan u ook op deze website vinden.

Het nut van het afgelopen project is duidelijk en de resultaten zijn positief: er werd meer samengewerkt met en tussen verschillende diensten, er werd meer rekening gehouden met de lokale potenties van een gebied, de adviezen van VIBE en de experts kregen concreet zichtbaarheid in aangepaste plannen... Dit zijn maar enkele voorbeelden die de meerwaarde van 'Ecopolis-Vlaanderen' aantonen. Intussen zijn ook heel wat gemeenten op de hoogte van het lopende project en de belangstelling stijgt. Een aantal nieuwe projecten en geïnteresseerde intercommunales dienen zich aan.

VIBE vzw stelt nu, met de experts en een aantal relevante organisaties, voor om een vervolgproject met eigen middelen te starten. VIBE biedt in samenwerking met enkele andere

NGO's en acht experts projectbegeleidingen aan, en zoekt partners om enkele studiedagen te organiseren.

1. Begeleiding

VIBE wil zoals in het afgelopen project, verder begeleiding aanbieden voor provincies en gemeenten, intercommunales, ontwerp bureaus, projectontwikkelaars en aanverwante. Het kan gaan over verdere begeleiding van lopende Ecopolis-projecten, of om nieuwe projecten (zie 'voorwaarden').

VIBE begeleidt, in samenwerking met de experts, stedenbouwkundige projecten op het vlak van duurzaamheid: stedenbouwkundig, mobiliteit, energie, water, grondstoffen, groenvoorziening en openbaar domein, omgevingsaanleg, gebouwen. De projecten kunnen zich op macro- of mesoniveau bevinden. We denken aan de opmaak of herziening van een structuurplan, afbakening van groengebieden, de herwaardering van wijk, oude kernen of herstructurering van een bedrijventerrein tot en met de invulling van onbenutte gronden of verlaten sites (brownfields, reconversie, transformatie).

De concrete invulling hiervan hangt vanzelfsprekend af van de noden en vragen vanuit de beleidscontext, van de deelnemende besturen en betrokken actoren.

Het project moet echter tegelijk voldoen aan volgende drie criteria om in aanmerking te komen voor een ecopolis-begeleiding:

- 1) Het is een strategisch project
- 2) Het project bevindt zich in een startfase
- 3) De verschillende partners ambiëren duurzaamheid op een voldoende hoog niveau (zie www.ecopolisvlaanderen.be) en staan open voor een brede participatie tijdens het proces.

Ad 1) Een strategisch project vertrekt vanuit een visie op lange termijn en zoekt naar de juiste stappen om haar doel te bereiken. Het wil een keerpunt bewerkstellingen dat het projectgebied en zijn omgeving stuurt richting een duurzame ontwikkeling.

Ad 2) Het project kan nog alle kanten uit en bevindt zich in fase 1 (Initiatief en vooronderzoek) of fase 2 (Projectdefinitie). Met andere woorden: projecten komen niet in aanmerking wanneer bijvoorbeeld het voorontwerp al onwichtigbaar vastligt (structuur, straten en bouwvelden), wanneer er geen discussies meer mogelijk zijn over hogere woondichtheden, geen openheid bestaat inzake experimenteren met duurzame technologie, geen aandacht gaat naar sociale meerwaarden of waarbij bijvoorbeeld geen rekening zou worden gehouden met de aanwezige lokale potenties inzake bodem, water, fauna en flora, landschap....

Ad 3) Ongeacht de initiatiefnemer, zoekt hij/zij samen te werken met sleutelfiguren zoals betrokken besturen, administratie en instellingen, de sociale huisvestingsmaatschappij, de private partners/ontwikkelaars, de ontwerper op alle niveaus en is bereid om de participatie met (toekomstige) eindgebruikers in het proces te betrekken.

De begeleiding bestaat uit twee mekaar aanvullende delen: individuele begeleiding van het concrete project, én ervarings- en informatie-uitwisseling via de op regelmatige basis georganiseerde 'klankbordgroepen'. Hierin komen vertegenwoordigers, opdrachtgevers, ontwerpers, gemeentes, intercommunales, experts van andere deelnemende projecten samen.

U kunt per jaar een begeleiding aanvragen, en kunt maximaal drie jaar genieten van een begeleiding. U kunt een begeleiding met of zonder startnota aanvragen.

1.1 Startnota (optioneel)

Het NGO-netwerk – ontstaan uit de 'transitie-arena' Duurzaam Wonen en Bouwen - waar VIBE vzw deel van uitmaakt, kan indien gewenst een startnota maken.

Het adviesnetwerk bestaat momenteel uit een tiental onafhankelijke non profit-organisaties, die elk thuis zijn in één of meer deelthema's. Zij bundelen hun kennis tot één duurzaamheidstoets in een breed perspectief. Vanuit hun praktijkervaring kunnen deze gespecialiseerde organisaties projecten doorlichten op diverse thema's. En, vrij uniek, zij integreren hun advies in één pakket.

Aan de hand van de 35 aandachtspunten voor duurzaam wonen en bouwen analyseren zij de projecten of projectvoorstellen van onze opdrachtgevers. Zij geven suggesties voor de communicatie met partners en bewoners, voor aanbestedingen, beoordeling van offertes, van plannen in concept, ontwerp tot realisatie.

De thema's die aan bod komen, zijn onder meer lokale economie en mobiliteit, kindvriendelijkheid en toegankelijkheid, landschap, natuur- en groenontwikkeling, waterbeheer en energie, grondstoffen en materialen, duurzaam bouwen van perceel tot wijkniveau, energieneutraal bouwen, passiefhuis concepten, ecopolis-principes ... Dit alles wordt geïllustreerd met praktijkvoorbeelden.

Het opzet is om keerpunten tot stand te brengen naar meer duurzame praktijken in het domein van wonen en bouwen. De adviezen focussen met name op concepten en randvoorwaarden voor 'duurzaam wonen in levende kernen'. Het is van belang om deze focus van meet af aan in het project te integreren. Vandaar dat wij liefst zo vroeg mogelijk in het bouwproces bij de projecten betrokken willen worden.

De adviezen volgen dan ook zo veel mogelijk de fasering van het bouwtraject:

- Fase 1: initiatief en vooronderzoek
- Fase 2: projectdefinitie
- Fase 3: voorontwerp
- Fase 4: uitvoeringsdossier en uitvoering
- Fase 5: oplevering en nazorg

Deelnemende NGO's

- Dialoog vzw
- Passiefhuisplatform vzw

- Kind en samenleving vzw - Ruimtecel
- Steunpunt duurzaam bouwen Limburg
- Mobiel 21 vzw
- VIBE vzw
- Enter vzw, Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid en adviesbureaus toegankelijkheid
- BTTB Bond van Trein-, Tram- en Busgebruikers,
- Samenlevingsopbouw (lokale afdelingen)
- Trage Wegen,
- VELT Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze,
- Steunpunt Straten en Voetgangersbeweging,
- VOSEC Vlaams Overleg Sociale Economie (lokale afdelingen).
- Met medewerking van VMSW en Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg
- Cedubo (Secretariaat)
- UGent-Centrum voor Duurzame Ontwikkeling (coördinatie)

Kostprijs startnota

De kostprijs (inclusief BTW) is afhankelijk van de gemeente en bedraagt:

- 2500 € voor kleine steden en gemeenten
- 3500 € voor de regionale en middelgrote steden (Aalst, Genk, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Turnhout...)
- 4500 € voor de grote steden (Gent, Antwerpen)

1.2 Ecopolis-trajectbegeleiding

1.2.a Klankbordgroepen

Drie maal per jaar (februari – mei - september) organiseert VIBE een klankbordgroep met workshops over de projecten en infosessies voor alle deelnemers. Eén van de methodieken is de projectbeheerders hun project te laten voorstellen met de nodige achtergrond, documentatie, context van het project, mogelijkheden en moeilijkheden, discussiepunten. Er kan met de experts overwogen worden om telkens ook één project uit de projectbegeleiding aan bod te laten komen, gepresenteerd door (één van) de projectbeheerder(s). De focus ligt op het leerproces uit de projectbegeleiding.

De klankbordgroepen focussen op één van de thema's die de deelnemers belangrijk vinden en worden ingeleid door een externe expert over dat thema.

Begroting:

*voorbereiding: 3 dagen (VIBE) + 3 halve dagen * 3 VIBE- begeleiders + 3 halve dagen * 7 experts = 3 + 4,5 + 10,5 dagen = 18 dagen*

*begeleiding: 3 dagen * (3 VIBE- begeleiders + 8 experts (waarvan 7 betaalde experts)) = 3 * (3+7) dagen = 30 dagen*

externe sprekers: 3 dagen * 1 externe spreker = 3 dagen
catering: 3*350 euro
totaal: 51 dagen + 1.050 euro catering

1.2.b Individuele trajectbegeleiding

Vier maal per jaar organiseert VIBE een workshop/vergadering per project individueel.

Een VIBE-medewerker en een ecopolis-expert nemen hier aan deel.

Begroting:

8 dagen (VIBE), 4 dagen (expert)= 12 dagen per project
stel 5 projecten/jaar: 60 dagen

1.2.c Deelnemende experts

- Erik Rombaut (docent Sint-Lucas Architectuur Gent, Brussel en KaHo Sint-Lieven Gent/Sint-Niklaas)
- Trui Maes (stedenbouwkundige, Centrum voor Duurzame Ontwikkeling - UG)
- Guido Stegen (architect-stedenbouwkundige, docent ISURU)
- Etienne Christiaens (architect-stedenbouwkundige, Cel Grootstedenbeleid)
- Han Vandevyvere (ASRO, KUL)
- Els Huigens (Fris in het Landschap)
- Luc Eeckhout (evr-Architecten)
- Erik Grietens (Bond Beter Leefmilieu)

1.2.d Medewerkers van VIBE

- Peter Thoelen (bestuurder)
- Eva Heuts (inhoudelijk medewerker, architect-stedenbouwkundige)
- Sigrid Van Leemput (inhoudelijk medewerker, architect)

1.2.e Kostprijs

Een trajectbegeleiding voor één project kost 11.310 euro/jaar.

Stel 5 projecten: 51 + 60 = 97,5 => 55.000 euro (500 euro/dag/persoon) + 1050 euro catering

De ecopolis-trajectbegeleiding zal pas doorgaan (en is pas financieel haalbaar) vanaf 5 projecten.

1.3 Hoe aanmelden?

Vul de fiche in (zie bijlage), en stuur deze terug voor 15 februari 2010.

Op 15 maart wordt bekend gemaakt of de begeleidingen zullen doorgaan, en welke projecten er al dan niet begeleid worden.

2. Studiedagen Ecopolis-vlaanderen

Per provincie wil VIBE een studiedag organiseren waar de ontwikkelde instrumenten van het Ecopolis-project (doe-wijzer, website, voorbeeldenboek) in de inhoud van 'Ecopolis' breed worden verspreid via studiedagen voor ruimtelijk planners, studie bureaus, ambtenaren en projectontwikkelaars.

Op elke studiedag worden zowel theoretische infosessies als concrete werksessies gehouden, al dan niet gekoppeld aan een terreinbezoek. Op de werksessies kunnen 'eigen' plannen van geïnteresseerden kritisch onder de loupe worden gehouden.

Organisatie

Mogelijke samenwerkingsverbanden: provincies, VRP, VVSG, VVP, Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg, ATRIUM (initiatief van RWO om gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren bij elkaar te brengen).

- Per provincie voorzien we één voorbereidende vergadering (in voorjaar 2010?) met de provinciale stedenbouwkundig ambtenaar, de duurzaamheidsambtenaar, VIBE, VRP, de provinciale duurzaamheidsambtenaren en VVSG.
- VIBE werkt de dag uit, zoekt sprekers...
- VIBE maakt de uitnodiging. Provincie, VVSG, de provincies en VRP zorgen voor de verspreiding ervan.
- De provincie stelt een zaal ter beschikking en voorziet de catering.

Begroting

Vorbereiding (door VIBE vzw): 3*1500 euro

Sprekers: 3*500 euro

Totaal: 3*2000 euro

VIBE vraagt aan de provincies of zij deze kosten op zich willen nemen. De eventuele opbrengst wordt verdeeld over de deelnemende partners.